

Waar is de zon? (deel II)

(Oktober 2013)

*Waar ben je gebleven?
Waar ging je naar toe?
'k Heb nog geschreven
Maar nu ben ik zo moe....*

Het is een tekst van Coot van Doesburgh, een lied gezongen door Willeke Alberti op het songfestival in 1994 waarop Nederland met vier schamele puntjes als 23^e eindigde. Waar is de zon.... Het lijkt een smeekbede van Moeder Aarde. Zie prille nieuwbouwwijkjes in Middelstum, Loppersum en Bedum verrijzen. Vooral veel zonderpanelen zonderzon. Zonde. Nederland eindigt ook anno 2013 in de eurovisiezonfestival in de achterhoede in zonvermogen, ook al doet Anouk zo haar best haar 'Birds', richting de zon te zingen. Maar ja ook in haar intense kippenvellied vallen de mussen van de daken. *Birds falling down the rooftops. Out of the sky like raindrops.* In Nederland is per inwoner slechts 15 kilowatt, ofwel zeven 60-gradenwasjes aan zonne-energie geïnstalleerd. Een beschaamt brevet van (z)on(der)vermogen. Zelfs de zogenaamde 'domme Belgen' hebben per hoofd van de bevolking 25 x meer zonne-energie geplaatst. Vandaag de 24^e oktober hebben mijn zeven panelen zeven kw/u binnen geschenen, dat is de helft van ons landelijk opgestelde gemiddelde per persoon.

Vita-Nova betekend Nieuw Leven. Nieuw leven naar nieuwe energie. Energie begon ooit -een tijd ver weg van hier- door vuurstenen, die we tegen elkaar aan wreven in de ijle hoop dat er een vonk oversloeg in een tijd van versteende romantiek. Ieder uur van de dag maken we gebruik van de energie die Moeder Aarde ons geeft. Van versteende kolen naar een heerlijke energiesoep van de toekomst, met daarin smakelijke ingrediënten zoals een vleugje wind, een snuifje bio, een steek aardwarmte, een scheut water en vooral heel veel zon.

Voor we kolen, olie en gas hadden moesten we het doen met zon en brandhout, buitengewoon duurzaam. Dat veranderde toen we laag bij de grond, ondergronds gingen denken. Fossiele brandstoffen werden in de negentiende eeuw de aanpittjeder, aanjager van de motor van onze goedgevoerde welvaartseconomie zoals we die nu kennen. Niet al te schoon weliswaar, maar daar had je de maartse voorjaars schoonmaak voor.

Tijdens het tijdperk van het Carboon zijn onze kolen en olie- en gasreserves ontstaan, zo'n 325 miljoen jaar geleden. In ongeveer 100 miljoen jaar is een enorm spaarvarken van grondstoffen gevormd, die we er in de laatste 300 jaar doorheen jagen. Eén schot, het gillende spaarvarken zijgt ter aarde, schokt en zwijgt. Uit haar schotwonden sijpelen de fossiele grondstoffen. Vaten met energie halen we. We zingen -om ons harteloze geweten te overschreeuwen- er een liedje bij. 'Twee emmertjes olie halen, twee emmertjes pompen'. We schieten door, meer gaten en halen nog meer vaten om maar niets te morsen. Neergeschoten spaarvarken, we zeugen haar leeg. Waar haar energie eerst nog naar buiten spuit, daar wordt het nu een pompen. Pompen met moeite. Het liedje is immers niet: 'één emmertje olie halen, nog eens een emmertje halen'. Pompen moet je! Daarom werd het landschap in de jaren zestig vol gezet met de bekende Jaknikkers, die het gas uit de putten

sloegen. Jaknikkers –het gaat om de knikkers, ja- dat was het gedachtengoed dat steeds meer gedachtenfout blijkt te zijn.

*'k Had me begraven
Ik was alles kwijt
M'n veilige haven
M'n vrede, m'n strijd.*

Nu zien we hoe diep we zijn gezonken in bodemdaling, die nu schoksgewijs inzakt. Mijn veilige haven blijkt geen doorzon- maar een doorscheurende woning. Scheuren, tekenen van onze hebzucht die ons uitwoont. Hebben, NAM van het werkwoord nemen, geschreven in de verleden tijd....

*De pijn is verdwenen
Maar de kilte, die blijft
Ik wacht op dat ene
Dat de stilte verdrijft*

De stilte en de behoudende kracht die de politiek afgeeft is illustratief. Een energie-akkoord met meer compromis dan inzicht. Het klimaat is zo kil, als een nacht waarin de zon niet schijnt.

*Ik wacht op een teken
Een stem of een woord
Die dit zal doorbreken
Als jij me maar hoort*

Ja, je luistert. Die stem of een woord krijgt kracht door particuliere initiatieven zoals een grootschalige inkoop van zonnepanelen of door oprichting van energiecoöperaties, zoals GrunnegerPower. Individueel investeren we in isolatie van de eigen woning om zo minder afhankelijk te zijn van de bestaande energiereuzen. En steeds vaker hoor je zingzachtende stemmen van de zonnewijzers: Marjan Minnersma, Jan Rotmans, Herman Wijffels, Nienke Homan, Frans Stokman en Wubbo Ockels. Hoor ze in koor dat lied, dat zachtjes maar aandringend zingt, zingen:

*Maar waar is de zon
die mij zal verwarmen?
waar zijn jouw armen
en waar is de bron?
Waar is het licht
Dat eind'lijk zal schijnen?
Dat de kou doet verdwijnen?
Ik zoek jouw gezicht.*

Dat gezicht, dat zicht op zon dat ruimte nodig heeft in hoofd, hart en daken. De zon is een oneindige bron van gulheid, zij schenkt ons land 35 keer meer energie dan wat wij jaarlijks verbruiken, zo vertelde Herman Damveld op een congres –gerommel in de ondergrond- van de stichting Co2ntramine. Toch kijken we naar de grond waar we die laatste druppel gas boven willen laten komen, eventueel met fracking –schalie- want wij zijn onwrikbaar in onze ondoorgrondse gangen.

Wij zijn de mol, blind voor de zon. Toch zie je steeds meer dichterbij de oppervlakte een voorzichtig zonnetje doorbreken. Zon, zij is meer dan ze schijnt...

*En plot'ling was jij daar
Ik zag je weer gaan
ik ging nog opzij
maar jij bleef naast me staan*

Waterig, op zomaar een dag komt ze voorzichtig, in bescheiden bescheidenheid. Zon -in welke betekenis ook- is een eb- naar vloed beweging. Die vloed brengt overvloed. De bron is immers gratis, niet-opeisbaar door belangen en bovendien hufteerproof. Voor particulieren is er een terugverdientijd op panelen binnen tien jaar mogelijk. De ecologische terugverdientijd –de energie die nodig is om de panelen te maken- bedraagt slechts vier luttele jaren. Maar toch is het vreemd dat we op zon een terugverdientijd plakken, doet u dat ook op onze heilige koe die op straat of in de garage staat? Zij verdient zich nooit terug, slurpt alleen maar aan de pomp.

In zontij(d)dagen ligt een grote uitdaging voor netbeheerders. Schijnt overdag de zon op de panelen overvloedig, dan zal er teruggeleverd worden aan het elektriciteitsnet, dat veel flexibeler moet worden. *Ik ging nog opzij, maar jij bleef naast me staan.* Jij netbeheerder, Enexis die als een Jehova's getuige probeert met een 'slimme meter' een voet tussen de deur probeert te krijgen. De Essents en NUON's willen graag invloed blijven houden op uw energiehuishouding, nu hun bron in zon op gaat. Hun strohalm is de slimme meter. Middels dit stukje electronica met automatische uitlezing per kwartier naar de server van uw energieleverancier. De digitale sluwe meter draagt bij aan een [draadloze electrostraling](#) die dwars door beton en uw lichaam doordringt om daar op microniveau lichaamcellen te veranderen... Draadloze sluwe uitlezing, in de toekomst is hiermee een éézijdig vast te stellen variabel tarief mogelijk, afhankelijk van vraag- en aanbod op het net van meteraflezing. Marktwerking in plaats van zonwerking. Als de zon uitbundig schijnt wordt dat bestraft met een lage terugleverprijs omdat kolen of kernenergie, dankzij machtig lobbywerk doorstamp. 's Avonds in de duistere uren, als je eigen bron uitdooft, ben je uitgeleverd aan degenen, waar je juist niets meer mee te maken wil hebben en mag je het volle pond betalen wat uit naam van de economie dan een kilo is geworden. Marktwerking toegepast op de bron van mijn bestaan: jij Zon. Maar mijn energie heeft toch dezelfde waarde als de uwe, Essent? Gelukkig heeft de 1^e kamer vooralsnog voorkomen dat deze stroomteller verplicht wordt, u mag plaatsing weigeren (al zult u dit niet uit de mond van uw netbeheerder horen). Een fijngevoelige en romantische inborst zal dit weigeren zeker doen.

*Je bleef naast me lopen
Je ging weer mee naar huis
Mijn hart ging weer open
Ik voel me weer thuis
Jij bent de zon....*

De zonnige energiestroom tussen mensen dat is een beweging, een gaan op de weg van dat bekende onbekende. Je mag het ook liefde noemen. Het gaat om de beweging, de stroom. Zien we een zon in elkaar of bekijken we de ander als een vreemde fossiel, fossiele bron die we leegtrekken gluiperigerwijs. Of gaan we naar een gelijkwaardige bron van energie. Mijn energie wordt jouw

energie. Dicht bij huis, opgewekt. [Samen Duursoamen](#), [doen we het solar](#). Wellicht een website: opgewektmiddelstum.nl, voor een energie waar je blij van wordt. Een [Happy Energy](#), een beweging het leven ingeblazen door Marleen Zoon en Wubbo Ockels. Happy Energy, stralend voor iedereen. We gaan van globaliseren naar globaliseren. Van fossiele macht naar zonnekracht. Da's zonneklaar! Alles geregistreerd door een stokoude meter die zonder invloed van buitenaf, richting bepaald en richting geeft. De intensiteit van lichtinval, het wordt soms gebroken door schaduw van een gebouw aan hoge woorden, die er niet uit komen omdat er een tranendalwolk van laaghangende oogleden overheen hangt. Op de jaarlijkse energienota heeft die bewolking creatieve namen gekregen als energiebelasting waarover -als zout in de menselijke leedwonde- ook nog eens BTW over mag worden afgedragen. Energie niet alleen, maar Duursoamen.nl. Weergegeven als dat sympathiek wielkje in die meterkast, wonend in huizen van ons allen. Stralende symboliek, het geeft het mooi zichtbaar in al haar eenvoud weer. Dat weer, dat geregeld alle kanten opdraait. Bewolking van tranen. Soms draait het voort en voort, neem je meer dan je kunt geven. Zie de zonzij: morgen is het andersom, wordt nemen een gift.

De meterkast van het leven draait terug bij een geluksgevoel, waarin de waarde van getallen terugloopt als wolken om je heen wijken en lucht en licht opkomen voor het duister. Momenten van welbevinden, waarop je alles aankunt en dat ook uitstraalt naar je omgeving. Een gevende hartverwarming, het maakt getallen klein, minder van belang ook. De ruimte die daardoor ontstaat, mag ik dat liefde of geluk noemen of zijn daar simpelweg geen woorden voor te vinden. Maar soms staat de meter stil, terwijl de computer en koffiezetter hun energie laten pruttelen door de aderen van de meterkast. Dat kippenvelmoment van ontroering. Tere, tedere momenten waarbij geven en nemen tegen elkaar wegvallt dan zie je zo'n vertederend, breekbaar evenwicht ontstaan.

Zon is dat krachtige symbool voor menselijke energie. Een stroomstoot waar je energie van krijgt. Een lavende bron die veel aanbidders kent, liggend aan dat strand aan de rand van het zonnige land. Daar waar je dat mooie uitzicht hebt op een licht dat binnenvalt, raakt, ons aanstoot, of geeft u daar slechts aanstoot aan... Afstotelijk, die andere richting, waarbij getallen oplopen, geldt belangrijker wordt omdat daarmee de oppervlakkige trek naar dom geluk gestild kan worden.

Die eeuwige discussie –ook vanavond- over dat zonnepanelen niet mooi zouden zijn. Natuurlijk, smaken verschillen. Maar durf eens voorbij dat uiterlijk vertoon te kijken. Uiterlijk is vergankelijk, karakter blijft. Dat zonnige karakter is als liefde hangend aan de muur. Uw trouwfoto, dat moment van bruidstralen, het is de waan van dat innige, warme moment. Maar waan en werkelijkheid lopen meestal uiteen. De waan aan de muur, het is de werkelijkheid geworden die naast je zit op de bank. Die ruimte, maar tegelijkertijd dat verbindende tussen waan en werkelijkheid, dat noemen we de liefde. Maar waarom moet als het om zonnepanelen gaat, de werkelijkheid aan de waan voldoen? Dat is toch waanzin!

We kunnen duursoamen.nl. Met z'n allen een stukje Moeder Aarde toebedekken onder een deken van zonnepanelen. Tussen de rijen zonzangers kunnen we als guerillagardeners, een volkstuin aanleggen waarin voedsel voor de voedselbank groen groeit en bloeit. De gebruikers van deze groeiende bank nemen niet zozeer plaats op de bank, maar worden de zaaiers en oogsters van deze groeiende bron van voedende energie tussen panelen in.

Wat dacht u van de combinatie zon en kerken. Kerken, brengers van het Licht. Hier te beginnen aan de Grachtstraat zijde van Middelstum. 'Kerk, uw zoektocht naar het Licht begint met het plaatsen van een zonnepaneel, toch?' Deze preek ligt al jaren verstoofd op een site klaar. Waar men vroeger met een vingertje vanaf een kansel van almacht, wees op het woord 'zondig', daar is nu zon voldoende. Er is weinig fantasie voor nodig dat als de panelen er eenmaal liggen, de diaconale gaven zullen bestaan uit een week Licht dat van geen wijken weet. Licht als blijk van meeleven. Je hoort het een ouderling uitspreken: 'Het Licht gaat met een hartelijke groet van de gemeente naar de familie Doorzonwoning', waarna de energieleverancier een week opbrengst stroom van de kerkpanelen, verrekenend op de energienota van de beminde gelovige die daardoor als het ware in het Licht wordt getild.

Ook voor particulieren kan zon veel betekenen. Een grootvader die panelen op zijn dak heeft liggen, saldeert met zijn kleinzoon. De overvloedige energie van opa, schenkt hij gratis aan zijn kleinkind, die daardoor van een lagere energierekening geniet. Terwijl de energie van opa minder en minder wordt en uiteindelijk afsterft, gaat zijn energiestroom verder...

Die ouderwetse meter is een instrument van bewustwording naar een zonnige samenleving. Wie wil nu niet de romantiek uit de nostalgische meterkast ervaren? Zon is liefde, lees de oude mythen er maar eens over na. Het is poëzie. Een verliefdheid, het is als een zonsopgang. Zon hoog aan horizon, jij bent mijn bron. Zon, lichtend symbool l'amourlove. Maar ook die schaduwzij hoort erbij: luddeveduddeknudde, jij ondergaande zon....en zelfs die kan sprankelend zijn want in de echo van het gemis klinkt een geraakt worden door. Geraakt door zon, ook al hangt daar wellicht een regenwolk vol tranen voor druilend druipend over de wangen... Zon of licht heeft zoveel betekenissen die we duurzaam.nl kunnen inzetten.

De bron, het goud van de zon, liefde, het is er voor een ieder.... Is gratis, wars van belangen, heeft geen verborgen agenda. Is geen gestolen goud, onttrokken uit de schoot van Moeder Aarde zoals zilver, aardgas, wierook en mirre....

In de verte hoor ik een gouden zon. Een stem of een woord. Die dit zal doorbreken als jij me maar hoort:

*Jij bent de zon die mij zal verwarmen
Jouw sterke armen een stralende bron
Jij bent het licht dat nu weer zal schijnen
Dat de kou doet verdrijven
Ik zie jouw gezicht...*

DOEHETSOLAR

